

Prognoza Oddziaływania na Środowisko projektu uproszczonego planu urządzenia lasów komunalnych Gminy Jasienica

**na okres
od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2022 r.**

BUSOLA Sp. z o. o.
30-552 Kraków, ul. Wielicka 89/2
(1) tel. 501 534 256
NIP 677-00-74-397 Regon 350020879

PREZES ZARZĄDU
[signature]
mgr inż. Krzysztof Dziędzic

Kraków 2013

Wykonano na zlecenie
Gminy Jasienica

Wykonawca:

BUSOLA sp. z o.o.
ul. Wielicka 89/2
30-552 Kraków

Prognozę opracował:

mgr inż. Krzysztof Dziedzic

Spis treści	3
1. Wstęp	5
1.1 Streszczenie w języku niespecjalistycznym	5
1.2 Wykaz stosowanych skrótów i terminów	5
2. Informacje ogólne	6
2.1 Podstawy prawne prognozy	6
2.2 Zakres prognozy i jej szczegółowość	7
2.3 Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy	7
2.4 Zawartość i główne cele upul oraz jego powiązania z innymi dokumentami	7
2.4.1 Główne cele upul	7
2.4.2 Zawartość upul	8
2.4.3 Rozmiar zadań gospodarczych	8
2.4.4 Powiązania upul z innymi dokumentami	8
3. Opis, analiza i aktualny stan środowiska	10
3.1 Ogólna charakterystyka obszaru	10
3.2 Charakterystyka warunków środowiskowych	10
3.2.1 Klimat	10
3.2.2 Budowa geologiczna i rzeźba terenu	11
3.2.3 Gleby	12
3.2.4 Wody	12
3.2.5 Powietrze	14
3.2.6 Lasy	16
4. Oddziaływanie projektu upul na środowisko, obszary Natura 2000 i pozostałe formy ochrony przyrody	18
4.1 Przewidywane oddziaływanie projektu planu na środowisko	19
4.1.1 Oddziaływanie na różnorodność biologiczną	19
4.1.2 Oddziaływanie na ludzi	20
4.1.3 Oddziaływanie na rośliny i zwierzęta	20
4.1.4 Oddziaływanie na wodę	20

4.1.5 Oddziaływanie na powietrze	21
4.1.6 Oddziaływanie na powierzchnię ziemi	21
4.1.7 Oddziaływanie na krajobraz	21
4.1.8 Oddziaływanie na klimat	22
4.1.9 Oddziaływanie na zasoby naturalne	22
4.1.10 Oddziaływanie na zabytki i dobra kultury materialnej	22
4.1.11 Łączne oddziaływania projektu upul na środowisko	23
4.2 Przewidywane oddziaływanie projektu upul na obszary Natura 2000	25
4.2.1 Oddziaływanie na siedliska przyrodnicze wymagające ochrony	26
4.2.2 Oddziaływanie na integralność obszarów Natura 2000	27
4.2.3 Gospodarcze typy drzewostanów, a leśne siedliska przyrodnicze	28
4.3 Oddziaływaniu na pozostałe formy i przedmioty ochrony przyrody	29
4.3.1 Formy ochrony przyrody na gruntach leśnych Gminy Jasienica	20
4.3.2 Korytarze ekologiczne i cenne przyrodniczo obszary leśne.....	31
4.4 Informacja o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	32
5. Metody analizy skutków realizacji postanowień upul oraz częstotliwość ich	
przeprowadzania	32
6. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zastosowanych w upul	32
7. Załączniki	33

1. Wstęp

1.1 Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Przedmiotem niniejszego opracowania jest analiza poszczególnych zadań gospodarczych określonych w projekcie upul dla lasów komunalnych Gminy Jasienica, których realizacja może mieć wpływ na podstawowe elementy środowiska lub na przedmioty ochrony obszarów Natura 2000.

Projekt uproszczonego planu urządzenia dla lasów komunalnych Gminy Jasienica został sporządzony przez firmę BUSOLA Sp. z o.o. i opracowany na lata 2013-2022. Prognoza obejmuje ten sam okres.

Planowaniem gospodarczym objęto 5.74 ha gruntów leśnych, w tym 4,47 ha zajmują grunty na obszarach Natura 2000.

Opracowanie powstało w zgodzie z wymogami formalno-prawnymi oraz wytycznymi organów zlecającego i nadzorującego wykonanie oceny. W dokumencie zawarto ogólne informacje na temat podstawy prawnej i powiązań z innymi dokumentami oraz krótki opis projektu upul. Scharakteryzowano i opisano stan środowiska. Ogólnie omówiono warunki geograficzne regionu oraz stan ekosystemów leśnych. Najważniejszą częścią niniejszego opracowania jest próba przewidzenia wpływu zaplanowanych działań, z zakresu gospodarki leśnej, na środowisko i jego komponenty. Położono istotny nacisk na obszary i gatunki chronione, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów Natura 2000. W końcowym rozdziale analizowano działania ograniczające ewentualny negatywny wpływ realizowanych w projekcie zadań na siedliska i gatunki chronione oraz integralność obszarów Natura 2000. Przeprowadzona w niniejszym opracowaniu analiza jednoznacznie wykazuje brak takich oddziaływań. Stosowane dotąd oraz obecnie zalecane metody działań we właściwy sposób zabezpieczają te obiekty, a różnorodność siedlisk i gatunków na terenach leśnych pozostaje zachowana głównie dzięki prowadzeniu wielofunkcyjnej, planowej gospodarki leśnej w myśl zasad przyjętych w przedmiotowym projekcie upul.

1.2 Wykaz używanych skrótów i terminów

- AHP – Atlas Hydrogeologiczny Polski
- JCWP – Jednolite części wód powierzchniowych
- LP – Lasy Państwowe
- Park – Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego
- prognoza – Prognoza Oddziaływania na Środowisko projektu upul

- OSO – Obszar Specjalny Ochrony Ptaków
- upul – uproszczony plan urządzenia lasu
- ustawa OOS – ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko
- WIOŚ – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska

2. Informacje ogólne

2.1 Podstawy prawne prognozy

Formalną podstawą opracowania Prognozy jest umowa zawarta pomiędzy Gminą Jasienica a firmą BUSOLA Sp. z o.o. z Krakowa.

Podstawę prawną opracowania niniejszego dokumentu tworzą:

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2004 r. Nr 92, poz. 880 z późn. zm.).

Przy opracowywaniu prognozy uwzględniono też zapisy następujących aktów:

prawo krajowe:

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2001 r. Nr 62, poz. 627 z późn. zm.),
- Ustawa o lasach z dnia 28 września 1991 r. (Dz.U. z 1991 r. Nr 101, poz. 444 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (Dz.U. z 2001 r. Nr 115, poz. 1229 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz.U. z 2007 r. nr 75 poz 493 z późn. zm.),

prawo międzynarodowe:

- Dyrektywa Rady 79/409/UE z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikich ptaków (wraz z późniejszymi zmianami), zwana w skrócie Dyrektywą Ptasia,
- Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (wraz z późniejszymi zmianami), zwana w skrócie Dyrektywą Siedliskową.

2.2 Zakres prognozy i jej szczegółowość

Ocena oddziaływania projektu upul na środowisko oparta jest na wytycznych ustawy OOS zawartych w art. 51.

Szczegółowy zakres prognozy wynika z uzgodnień zawartych między Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Katowicach, a Wójtem Gminy Jasienica (pismo WPN.611.24.2012.AJ1 z 23 stycznia 2013 r.).

2.3 Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

Prognoza została sporządzona w oparciu o dostępne materiały tj. programy, publikacje, raporty i inne dokumenty. Nie prowadzono specjalnych badań terenowych dla potrzeb tego opracowania. Do analizy danych użyto metody macierzowej, która polega na „przetłumaczeniu” wartości liczbowych przedstawionych w postaci tabel na konkretny wpływ poszczególnych wskazań gospodarczych na różne elementy środowiska oraz różne formy jego ochrony.

2.4 Zawartość i główne cele upul oraz jego powiązania z innymi dokumentami

2.4.1 Główne cele upul

Plany urządzenia lasu mają za zadanie wprowadzenie ogólnokrajowych zasad, zapewniających istnienie i prawidłowe funkcjonowanie lasów, na poziomie lokalnym, w postaci średniookresowych celów gospodarowania. Uproszczony plan urządzenia lasu jest sporządzany na okres dziesięciu lat i jest podstawą gospodarowania w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa.

Główne założenia (cele) urządzania lasów komunalnych Gminy Jasienica:

- inwentaryzacja i ocena stanu lasu,
- projektowanie pożądanej struktury gatunkowej, wiekowej i przestrzennej lasu,
- kształtowanie wielkości i struktury zapasu produkcyjnego drzewostanów,
- ustalenie etatów cięć użytkowania rębego i rozmiaru użytkowania przedrębego w wielkości optymalnej,
- ustalenie zadań gospodarczych z zakresu hodowli lasu,
- określenie kierunkowych zadań z zakresu ochrony lasu (w tym ochrony przeciwpożarowej).

2.4.2 Zawartość upul

W skład projektu planu wchodzi:

- opis ogólny – zawiera informacje o nadzorze, warunkach przyrodniczych, ogólnych zasadach użytkowania rębego, ochronie lasu oraz zestawienia: zadań gospodarczych na 10-lecie, powierzchni i miąższości gatunków panujących wg klas i podklas wieku, powierzchni siedliskowych typów lasu,
- opis taksacyjny lasu – uwzględnia siedliskowy typ lasu i gospodarczy typ drzewostanu, zawiera opis poszczególnych drzewostanów z określeniem gatunku głównego (skład, wiek, bonitacja, dymensje), podaje miąższość i zadrzewienie dla całego drzewostanu, określa zadania gospodarcze z zakresu użytkowania głównego i hodowli lasu,
- rejestr działek leśnych – zawiera skrócony opis drzewostanu oraz zadania gospodarcze w ujęciu powierzchniowym i miąższościowym,
- mapy gospodarcze – obrazują wyniki inwentaryzacji.

2.4.3 Rozmiar zadań gospodarczych

Użytkowanie lasu

1. Użytki rębne właściwe (Rb IVd) na powierzchni 2,02 ha, rozmiar użytkowania 117 m³, z czego całość na obszarach Natura 2000
2. Użytki rębne pozostałe (nasienniki, przestoje, płazowiny) nie występują.
3. Użytki przedrębne (tylko TP) na 2,99 ha, a rozmiar użytkowania 66 m³, z czego na obszarach Natura 2000 odpowiednio 2,45 ha i 58 m³.

Hodowla lasu

1. Odnowienia i zalesienia na powierzchniach otwartych nie występują.
2. Odnowienia i dolesienia pod osłoną na powierzchni 0,91 ha, z czego na obszarach objętych Naturą 2000 – 0,81 ha.
3. Pielęgnacja gleby 0,91 ha, z czego na obszarach Natura 2000 0,81 ha.
4. Melioracje agrotechniczne na powierzchni 0,91 ha, z czego na obszarach objętych Naturą 2000 – 0,81 ha.

2.4.4 Powiązania upul z innymi dokumentami

Wśród dokumentów, z którymi pośrednio powiązany jest projekt uproszczonego planu urządzenia dla lasów komunalnych Gminy Jasienica, należy wymienić:

- Program Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2013 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2018, przyjęty przez Sejmik Województwa Śląskiego Uchwałą Nr IV/6/2/2011 z dnia 14 marca 2011 r.
- Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Jasienica na lata 2009-2018 przyjęta przez Radę Gminy Jasienica Uchwałą Nr XXXIII/299/2009 z dnia 30 kwietnia 2010 r.
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Jasienica dla sołectwa-Biery - Uchwała Rady Gminy Jasienica Nr XXVI/245/2005 z dnia 27 stycznia 2005 r i późniejsze zmiany.
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Jasienica dla sołectwa-Międzyrzecze Dolne - Uchwała Rady Gminy Jasienica Nr XXVI/249/2005 z dnia 27 stycznia 2005 r. i i późniejsze zmiany.
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Jasienica dla sołectwa-Wieszczęta - Uchwała Rady Gminy Jasienica Nr XXVII/260/2005 z dnia 24 lutego 2005 r. i późniejsze zmiany.
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Jasienica dla sołectwa-Mazańcowice - Uchwała Rady Gminy Jasienica Nr XXVII/261/2005 z dnia 24 lutego 2005 r. i późniejsze zmiany.
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Jasienica dla sołectwa-Jasienica - Uchwała Rady Gminy Jasienica Nr XXVII/263/2005 z dnia 24 lutego 2005 r. i późniejsze zmiany.
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jasienica (zawartość zaktualizowana) przyjęte Uchwałą Rady Gminy Jasienica Nr XLV/423/2010 z dnia 8 kwietnia 2010 r..

W powyższych dokumentach zostały opisane główne kierunki polityki przestrzennej w zakresie ochrony środowiska oraz planowany sposób zagospodarowania omawianego regionu. Przedstawione zostały m. in. kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej wraz z uzasadnieniem przyjętych rozwiązań. Dokumenty te zawierają również graficzną lokalizację obszarów leśnych w korelacji do terenów prawnie chronionych i przewidywanych do ochrony, zagrożonych powodziami lub procesami erozyjno-osuwiskowymi, jak również terenów z udokumentowanymi złożami kopalin.

3. Opis, analiza i ocena aktualnego stanu środowiska

3.1 Ogólna charakterystyka obszaru

Gmina Jasienica leży w południowej części województwa śląskiego, w zachodniej części powiatu bielskiego. Gmina należy do euroregionu Śląsk Cieszyński. Powierzchnia administracyjna gminy wynosi 91,49 km², a liczba mieszkańców ponad 22 tys. Sieć osadniczą gminy tworzy 14 miejscowości: Bielowicko, Biery, Grodziec, Iłownica, Jasienica, Landek, Łazy, Mazańcowice, Międzyrzecze Dolne, Międzyrzecze Górne, Roztropice, Rudzica, Świętoszówka i Wieszcza.

Według podziału fizyczno-geograficznego Kondrackiego obszar Gminy Jasienica położony jest w prowincji Karpaty i Podkarpacie Zachodnie i Północne (51), podprowincji Północne Podkarpacie (512), makroregionie Kotlina Oświęcimska (512.2), w obrębie mezoregionu Dolina Górnej Wisły (512.22) – część północno-zachodnia gminy, oraz podprowincji Zewnętrzne Karpaty Zachodnie (513), w makroregionie Pogórze Zachodniobeskidzkie (513.3) z mezoregionem Pogórze Śląskie (513.32) – pozostała część gminy z wyjątkiem niewielkiego skrawka w część południowo-zachodniej, należącego do makroregionu Beskidy Zachodnie (513.4-5) z mezoregionem Beskid Śląski (513.45).

Według regionalizacji przyrodniczo-leśnej lasy na obszarze gminy Jasienica położone są w Krainie V – Śląskiej, dzielnicy 6 – Kędzierzyńsko Rybnickiej, mezoregionie d – Pogórza Cieszyńskiego oraz mezoregionie c – Wodzisławsko-Wilamowickim.

3.2 Charakterystyka warunków środowiskowych

3.2.1 Klimat

Według regionalizacji rolno-klimatycznej Gumińskiego wyróżniono regiony nazywane dzielnicami biorąc pod uwagę przede wszystkim ilość opadów, długość okresu wegetacyjnego oraz czas zalegania pokrywy śnieżnej. Gmina Jasienica położona jest w dzielnicy podkarpackiej (XIX).

Odrębną klasyfikację przyjmuje się dla obszarów górskich i podgórskich wg Hessa, gdzie wyznaczono 6 pięter klimatycznych. Zostały one wyróżnione na podstawie średniej temperatury roku i pokrywają się mniej więcej z piętrami roślinnymi. Biorąc pod uwagę przestrzenne rozmieszczenie pięter klimatycznych, teren Gminy Jasienica zaliczono do regionu umiarkowanie ciepłego, który to region dla obszaru Beskidu Śląskiego i Pogórza Śląskiego zawiera się w przedziale wysokości od 670 do 250 m n.p.m.

Średnia roczna temperatura powietrza wynosi $+8,4^{\circ}\text{C}$ i maleje w kierunku południowym do $+6^{\circ}\text{C}$. Najwyższe średnie temperatury występują w lipcu ok. $+18,3^{\circ}\text{C}$, a najniższe w styczniu nieco powyżej $-2,8^{\circ}\text{C}$. Temperatura powyżej 25°C występuje przez około 25 dni w roku. Średnia liczba dni mroźnych z temperaturą maksymalną niższą od 0°C wynosi 45 dni. Okres bezprzymrozkowy trwa od 4,5 do 5,5 miesiąca. Okres wegetacyjny trwa średnio 190-220 dni i w dużej mierze uzależniony jest od wyniesienia nad poziom morza i ukształtowania terenu. Średnia roczna liczba dni z pokrywą śnieżną 10 cm wynosi 40-60.

Obszar gminy znajduje się w strefie znacznych rocznych opadów atmosferycznych, kształtujących się na poziomie 850-1100 mm. Najwyższe opady w ciągu roku występują w lipcu, a najniższe w styczniu. Wielkość opadów zwiększa się w kierunku południowym.

Największą częstotliwość wykazują wiatry południowo-zachodnie, zachodnie i północno-zachodnie, ale wyraźnie zaznacza się ich sezonowość. Latem przeważają wiatry z kierunku zachodniego (22%) i północno-zachodniego (12,5%). Zimą wzrasta częstość wiatrów z kierunku południowo-zachodniego oraz południowego (17%). Pewien odsetek wiatrów południowych stanowią ciepłe wiatry zstępujące, mające charakter wiatrów halnych (fenowych). Wiatry halne osiągają największą szybkość, zwłaszcza w okresie wczesnej wiosny i późnej jesieni. Wieloletnia średnia roczna prędkość wiatru wynosi 2,5 m/s.

3.2.2 Budowa geologiczna i rzeźba terenu

Zachodnie Karpaty Zewnętrzne mają budowę płaszczowinową, ukształtowaną podczas orogenezy alpejskiej. Płaszczowiny są zbudowane przede wszystkim z utworów fliszowych, tj. naprzemianległych ławic piaskowców, zlepieńców, mułowców i iłowców oraz dodatkowo wapieni, margli i skał krzemionkowych. Gmina Jasienica w całości położona jest w obrębie płaszczowiny śląskiej, w ramach której można wyróżnić niższą cieszyńską oraz wyższą godulską. W budowie geologicznej obszaru gminy biorą udział warstwy górnajurajskie, kredowe i paleogeńskie. Na utworach starszego położenia występują osady trzeciorzędowe i czwartorzędowe.

Obszar Gminy Jasienica, ze względu na położenie na styku kilku mezoregionów fizyczno-geograficznych, jest dość urozmaicony pod względem morfologicznym. Główne rysy rzeźby powstały w okresie zlodowaceń. Region ten ma charakter wyżynny i opada w kierunku północnym od bardzo wyraźnego progu Beskidu Śląskiego (wysokość względna 400 m) na południu, do prawie niezauważalnego, położonego na północnym krańcu Gminy progu od strony Kotliny Oświęcimskiej (wysokość względna tylko miejscami dochodzi do 50 m). Maksymalna deniwelacja na terenie gminy wynosi 222 m: najniżej położony punkt to

koryto rzeki Hłownicy w miejscowości Landek, na granicy z Bronowem 252 m n.p.m., najwyżej - szczyt wzniesienia o nazwie Górka w południowo-wschodniej części wsi Grodziec 474 m n.p.m. W krajobrazie dominują niewysokie wzgórza i zaokrąglone garby, o długich grzbietach i łagodnych zboczach, rozczłonkowane dolinami rzek o przebiegu południkowym. Miejscami, na obszarach z pokrywą utworów lessopodobnych, głęboko wcięte doliny potoków tworzą wąwozy. W części północnej i środkowej Gminy charakterystycznym elementem krajobrazu są liczne stawy hodowlane.

3.2.3 Gleby

Gleby na terenie Gminy Jasienica są dość zróżnicowane zarówno pod względem typologicznym, rodzajowym, jak i gatunkowym. Zmienność gleb wynika z urzeźbienia terenu, właściwości czynników glebotwórczych, warunków klimatycznych, stosunków wodnych oraz szaty roślinnej. Ogólnie gleby w gminie zalicza się do wielu kompleksów przydatności rolniczej, od pszennych do górskich. Najszerzej reprezentowane są gleby użytkowane rolniczo należące do IVa i IIIb klasy bonitacyjnej. Pod względem typologicznym są to głównie gleby bielcowe i pseudobielcowe, brunatne (właściwe, wyługowane, kwaśne), mady, a także rędziny (brunatne, czarnoziemne).

Na terenie gminy obserwowane są zmiany degradacyjne gleb, objawiające się m.in. zakwaszeniem i skażeniem metalami ciężkimi. Zakwaszenie częściowo jest związane z charakterem skał macierzystych i przebiegiem procesów glebotwórczych. Na zakwaszenie gleb mają również wpływ ścieki bytowe i technologiczne, odpady deponowane w sposób niebezpieczny dla środowiska (dzikie wysypiska), zanieczyszczenia komunikacyjne, kwaśne deszcze, zanieczyszczone powietrze z sąsiednich terenów oraz stosowanie niewłaściwych zabiegów agrotechnicznych w rolnictwie. Zawartość metali ciężkich w glebach na terenie gminy, utrzymuje się na ogół w przedziale zawartości naturalnych lub lekko podwyższonych, jedynie punktowo zawartość kadmu i cynku jest nieco wyższa. Dla 23% gleb użytkowanych rolniczo konieczne jest wapnowanie. Ze względu na ukształtowanie terenu występują procesy spłukiwania, spływania, spełzania gleby.

3.2.4 Wody

Wody podziemne. Podział regionalny wód podziemnych wg jednostek hydrogeologicznych (AHP) lokuje omawiane obszary w prowincji górskiej, XV regionie karpackim, XV₂ subregionie Karpat zewnętrznych. Natomiast podział wg jednolitych części

wód podziemnych (JCWPd) sytuuje Gminę Jasienica w prowincji Wisły, regionie Górnej Wisły, w pasie Zewnętrznych Karpat Zachodnich w JCWPd nr 143.

Na obszarze Gminy Jasienica nie występują główne zbiorniki wód podziemnych (GZWP), można natomiast wyróżnić dwa piętra wodonośne: w kredowych utworach piaskowcowo-łupkowych – wody szczelinowo-porowe, oraz w czwartorzędowych utworach akumulacji rzecznej (piaski, żwiry, otoczaki) – wody porowe.

Na terenie gminy zlokalizowany został jeden punkt krajowego monitoringu jakości wód podziemnych – 1166/K Mazańcowice. Według danych z monitorowanego punktu ocena wykazała dobry stan chemiczny, a wody zostały zakwalifikowane do III klasy (tylko pH wskazuje klasę IV), czyli wody określić można jako wody o zadowalającej jakości, gdzie wartości wskaźników jakości wody są podwyższone w wyniku naturalnych procesów lub oddziaływania antropogenicznego.

Wody powierzchniowe występujące na terenie Gminy Jasienica należą do Regionu Wodnego Małej Wisły. Obszar gminy charakteryzuje się występowaniem znacznej liczby cieków powierzchniowych (13 rzek i dużych potoków) oraz wód stojących: długość rzek i potoków blisko 56 km, długość rowów melioracji szczegółowej ponad 143 km, powierzchnia wód stojących ponad 540 ha (ponad 360 stawów rybnych z powierzchnią ok. 460 ha). Wody otwarte i sieć rzeczna zajmują łącznie 7,03% powierzchni gminy. Głównymi ciekami przepływającymi przez teren gminy są rzeki Iłownica i Wapienica oraz Potok Jasienica. Większość (ponad 80%) rzek i potoków na terenie Gminy została uregulowana zabudową w formie stopni, opasek, murów oporowych. Górna część zlewni cieków przepływających przez teren gminy to obszar charakteryzujący się wysokimi opadami rocznymi (nawet ponad 1100 mm) oraz stromym ukształtowaniem terenu o podłożu skalnym, słabo przepuszczalnym, co prowadzi do gwałtownego odpływu wód. Potoki z tego terenu charakteryzują się znacznymi wahaniami wodostanów i stwarzają zagrożenie wylewami. Duże spadki (powyżej 7°) cieków w górnych odcinkach i małe spadki w ich dolnym biegu, w połączeniu z nawałnymi opadami deszczu są przyczyną lokalnych podtopień. Charakterystyczną cechą dla tego obszaru są wezbrania w okresie wiosennych roztopów oraz letnich deszczy.

Stan czystości wód na terenie Gminy Jasienica można zdiagnozować, w dużej mierze pośrednio, w oparciu o dane uzyskane z punktów pomiarowych położonych w bezpośrednim sąsiedztwie gminy. W punktach kontrolnych z terenu Gminy tj. ujście do Iłownicy (Łaziński Potok) i ujście do Wapienicy (Rudawka) pomiary ograniczone są tylko do wybranych,

nielicznych elementów wskaźnikowych. Stan wód powierzchniowych na omawianym terenie przedstawia tabela 1.

Tabela 1. Ocena jakości wód powierzchniowych w punktach monitoringu usytuowanych na terenie Gminy Jasienica i jej bliskim sąsiedztwie

Nazwa JCWP	Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego	Potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan ogólny
Łaziński Potok (Zlewaniec)	ujście do Hłownicy	dobry i powyżej dobrego		
Jasienica	ujście do Hłownicy	umiarkowany		zły
Rudawka	ujście do Wapienicy	dobry i powyżej dobrego		
Wapienica	poniżej zbiornika w Wapienicy	umiarkowany		
Wapienica	ujście do Hłownicy	umiarkowany		zły
Hłownica	ujście do Małej Wisły	słaby	poniżej stanu dobrego PSD_sr przekroczone stęż. średnioroczne	zły

Na podstawie oceny potencjału ekologicznego i stanu chemicznego, stan wszystkich badanych w monitoringu jednolitych części wód oceniono jako zły. O ocenie zdecydował umiarkowany i słaby potencjał ekologiczny oraz zły stan chemiczny tych wód, a przede wszystkim poziom wskaźników z grupy wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych, których obliczone stężenia przekraczały środowiskową normę jakości we wszystkich badanych punktach pomiarowych.

Do największych presji i wpływów antropogenicznych na środowisko wodne na obszarze Gminy Jasienica należą: pobór wód na cele rolnicze oraz eksploatacja sieci wodociągowej, odprowadzanie nieoczyszczanych i niedostatecznie oczyszczanych ścieków komunalnych, zanieczyszczenia obszarowe spływające z wodami opadowymi, w tym z obszarów rolniczych, zanieczyszczenia pochodzące ze stawów rybnych. W powiecie bielskim odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków w odniesieniu do ogólnej liczby ludności był jednym z najmniejszych w województwie śląskim (39,5%). Biorąc pod uwagę niedostateczną infrastrukturę istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej w Gminie Jasienica oraz stan czystości monitorowanych cieków, można przypuszczać, że istniejące na terenie gminy cieki, prowadzą wody w znacznym stopniu obciążone zanieczyszczeniami bakteriologicznymi.

3.2.5 Powietrze

Ocena jakości powietrza i obserwacje zmian realizowane są w ramach państwowego monitoringu środowiska i wykonywane przez WIOŚ w Katowicach. Podstawę klasyfikacji stref stanowią dopuszczalne poziomy substancji w powietrzu oraz poziomy dopuszczalne powiększone o margines tolerancji z dozwolonymi przypadkami przekroczeń, poziomy docelowe oraz poziomy celów długoterminowych ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ochronę roślin.

Lista zanieczyszczeń pod kątem spełnienia kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia obejmuje: benzen, dwutlenek azotu, dwutlenek siarki, ołów, ozon, tlenek węgla, pyłPM10, pyłPM2.5, arsen, benzo(α)piren, kadm oraz nikiel.

Do zanieczyszczeń, które uwzględniono w ocenie ze względu na ochronę roślin, należą: dwutlenek siarki, tlenki azotu oraz ozon.

Strefa śląska, do której należy Gmina Jasienica, wg badań z 2011 roku, ze względu na ochronę roślin dla tlenków azotu i dwutlenku siarki została zakwalifikowana do klasy A (nie było przekroczeń wartości dopuszczalnych), natomiast dla ozonu została przypisana do klasy C (przekroczenia poziomu docelowego) oraz do klasy D2 (przekroczenia poziomu celu długoterminowego).

Biorąc pod uwagę kryterium ochrony zdrowia ludzi dla zanieczyszczeń takich jak: dwutlenek siarki, tlenki azotu (NO , NO_2), tlenek węgla, benzen, ołów, arsen, kadm, nikiel i ozon strefa śląska została umieszczona w klasie A. Oznacza to konieczność utrzymania jakości powietrza na tym samym lub lepszym poziomie. Natomiast dla pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 oraz benzo(α)pirenu pomiary sytuują strefę śląską w klasie C (stężenia zanieczyszczeń przekraczały poziomy dopuszczalne), a w przypadku ozonu w klasie D2 ze względu na przekraczanie poziomu celu długoterminowego. W strefie śląskiej w 2011 roku wartości średnie stężeń wynosiły: dla pyłu PM10 od 27 do 63 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (wartość dopuszczalna 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$), dla pyłu PM2,5 (wartość dopuszczalna powiększona o margines tolerancji 28 $\mu\text{g}/\text{m}^3$), oraz dla benzo(α)piranu średnioroczne stężenia zawierały się w przedziale od 5,4 do 14,2 ng/m^3 (wartość docelowa 1 ng/m^3). Liczba przekroczeń dopuszczalnego poziomu stężeń 24-godzinnych pyłu zawieszonego PM10 była wyższa od 0,03 do 2,9 razy więcej niż dopuszczalna.

Głównymi źródłami zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego na terenie Gminy Jasienica w okresie zimowym są substancje toksyczne pochodzące ze spalania paliw stałych, ciekłych i gazowych w celach energetycznych, rzadko technologicznych. Natomiast w okresie letnim przyczyną wystąpienia przekroczeń są zanieczyszczenia komunikacyjno-liniowe (drogi z intensywnym ruchem) oraz emisja wtórna zanieczyszczeń pyłowych z powierzchni odkrytych, jak i niekorzystne warunki atmosferyczne związane z niewielkimi prędkościami wiatru. Istotny jest również napływ zanieczyszczeń głównie przemysłowych spoza terenu gminy w ciągu całego roku.

3.2.6 Lasy

Lasy na terenie gminy zajmują ponad 1390 ha, a lesistość tego terenu wynosi 15,2%. Różnice w lesistości pomiędzy sołectwami są znaczne: Jasienica i Wieszcza nieco ponad 4%, Międzyrzecze Dolne ok. 7%, Mazańcowice ok. 9%, Biery ok. 17%, a najwyższa w Grodźcu ok. 43%). Podane wartości odnoszą się tylko do obszarów oznaczonych w klasyfikacji gruntów symbolem Ls. W rzeczywistości grunty leśne na terenie Gminy Jasienica są znacznie większe z uwagi na nasadzenia i sukcesję naturalną na gruntach odłogowanych (dotyczy to ponad 82 ha nie ujętych w ewidencji gruntów). Liczne są również grunty zadrzewione i zakrzewione (blisko 86 ha), zwłaszcza wzdłuż rzek i potoków. Po analizie powyższych danych można określić wskaźnik lesistości gminy na poziomie 17,01%, co i tak jest zdecydowanie mniej niż lesistość województwa (31,8%), czy powiatu (27,6%). Po uwzględnieniu uzupełniających danych lesistość w wybranych obrębach wynosi: Jasienica prawie 7%, Wieszcza nieco ponad 8%, Międzyrzecze Dolne ok. 7,5%, Mazańcowice ok. 11,5%, Biery ponad 18% oraz Grodziec ponad 45%.

Znaczne, kilkusethektarowe obszary lasów skupiają się w południowej części Gminy (peryferyjne partie Beskidu Śląskiego w Grodźcu, Bierach i Świątoszówce) oraz jej północno-zachodniej części (kompleks wzdłuż Stawów Landeckich w Hłownicy i Landku). Ponadto zwarte kompleksy lasów, ale o mniejszej powierzchni od 40 do 70 ha występują w sześciu lokalizacjach. Należą tu m.in. cenne przyrodniczo obszary leśne ze względu na dobrze zachowane zbiorowiska leśne z udziałem starodrzewu i licznie występujących gatunków zagrożonych i rzadkich. Można tu wymienić „Las nad Bronowem”, „Grabówkę” czy „Dzioly Rudzickie”. Pozostałe lasy występują w postaci kilkudziesięciu enklaw, o powierzchniach dochodzących niekiedy do 15 ha, rozproszonych na pozostałej części gminy. W tej grupie również znajdują się cenne przyrodniczo obszary jak: „Las nad Stawem Przedziałek Hłowiecki”, „Las Studziennik”, „Łęgi nad Jasienicą”, „Jarocz”, oraz „Wąwozy Rudzickie”.

Na terenie gminy Jasienica powierzchniowo dominują siedliska lasu mieszanego górskiego LMG-39,4 %, lasu mieszanego wilgotnego LMw-23,6% i lasu wyżynnego Lwyz-17,5%. Pod względem składu gatunkowego i struktury przestrzennej są to w większości drzewostany wielogatunkowe i dwupiętrowe. Na obszarze LP drzewostan budują głównie świerki, buki, sosny, olchy i brzozy, natomiast w lasach niepaństwowych najliczniejszymi gatunkami panującymi są Ol, Gb, Js, Lp i Bk.

Łączna powierzchnia Lasów Państwowych na terenie gminy wynosi ponad 950 ha, co stanowi ok. 70% ogólnej powierzchni wszystkich drzewostanów gminy. Administracyjnie LP na terenie Gminy Jasienica należą do Nadleśnictwa Bielsko, obręb Wapienica.

Drzewostany Nadleśnictwa Bielsko zaliczono w całości do I grupy lasów ochronnych (glebochronne, wodochronne, nasienne i leżące w granicach administracyjnych miast). Lasy Nadleśnictwa Bielsko, wraz z lasami nadleśnictw Ustroń, Wisła i Węgierska Górka, od 1995 roku tworzą Leśny Kompleks Promocyjny „Lasy Beskidu Śląskiego”.

O specyfice nadleśnictwa stanowi również sąsiedztwo miasta Bielska-Białej i bliskość aglomeracji Śląska, dla których lasy Beskidów, w tym również Nadleśnictwa Bielsko, stanowią zaplecze dla masowego wypoczynku. Z faktu tego wynikają liczne problemy związane z intensywną penetracją lasu przez człowieka (zaśmiecanie, palenie ognia, zadeptywanie upraw i płoszenie zwierzyny oraz nielegalne wjazdy do lasu).

Niekorzystnym zjawiskiem w lasach Nadleśnictwa jest obserwowane od kilkunastu lat osłabienie i zamieranie drzewostanów świerkowych. Związana z tym zjawiskiem jest konieczność prowadzenia przebudowy drzewostanów.

Wszystkie drzewostany na obszarze gminy znajdują się pod wpływem ujemnego oddziaływania emisji przemysłowych i zostały zaliczone do II strefy – średnich zagrożeń. Ponadto całość lasów z terenu gminy zakwalifikowano ze względu na budowę drzewostanów, uwarunkowania klimatyczne i siedliska do II kategorii zagrożenia pożarowego (średnie zagrożenie). Zagrożenie pożarowe wzrasta w okresie wczesnej wiosny, szczególnie tam gdzie w sąsiedztwie lasów występują duże powierzchnie niekoszonych łąk i pastwisk.

Lasy objęte upul występują w zasięgu terytorialnym pięciu sołectw: Mazańcowice - 5 wydziałów (1a-f) w dwóch kompleksach, Międzyrzecze Dolne - 4 wydziały (2a-d) w dwóch kompleksach, Wieszcza - 1 wydział (3a), Jasienica - 2 wydziały w jednym kompleksie (4a,b) i Biery - 1 wydział (5a). Wydziały 2a i 4a,b występują samodzielnie, natomiast pozostałe tworzą większe zgrupowania w połączeniu z lasami innych własności. Omawiane lasy charakteryzują się znacznym rozdrobnieniem powierzchni od 0,04 do 2,02 ha – przeciętne wydział 0,43 ha. Stan zdrowotny i sanitarny lasów jest dobry. Wysoka odporność biologiczna drzewostanów ogranicza rozwój szkodników owadzych i grzybów. Jedynym typem siedliskowym w lasach komunalnych Gminy Jasienica Lwyż – las wyżynny. Pod względem składu gatunkowego i struktury przestrzennej są to w większości drzewostany wielogatunkowe i jednopiętrowe, ze słabo rozwiniętą warstwą podrostu i podszytu (oprócz pododdziału 1f). Najliczniejszymi gatunkami panującymi są Bk (2,02 ha) i Ol (1,24 ha), odpowiednio 36% i 22% powierzchni wszystkich gruntów leśnych. Najliczniej reprezentowana jest VI (2,02 ha) i IVb (1,38 ha) klasa wieku, odpowiednio 36% i 25%. Wydziały 1a,c,d oraz 5a (halizny z pokryciem od 10 do 50%) nie mają wyznaczonych zadań z zakresu gospodarki leśnej, pozostawiono je do naturalnej sukcesji. Wydział 1f,

ze znacznie przerzedzonym drzewostanem (wskaźnik zadrzewienia 0,3), również pozostawiono do naturalnej sukcesji, ze względu na obiecujące podrosty jesionowe, jak i fakt, że znajduje się ono na gruntach okresowo zalewanych. Wydzielenia 1b (kompleks sportowy) i 4a (drzewostan o charakterze parkowym z placem zabaw i miejscem piknikowym) ze względu na sposób ich użytkowania należy wyłączyć z produkcji leśnej, zgodnie z ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Poza planem znalazły się 23 działki (o pow. leśnej od 0,0030 do 0,2114 ha - łącznie 0,8654 ha) będące własnością Gminy, które w klasyfikacji gruntów oznaczone są symbolem Ls. W rzeczywistości są one trwale przekształcone, pozbawione roślinności leśnej i zostały umieszczone w wykazie rozbieżności. Najczęściej funkcjonują one jako drogi.

4. Oddziaływanie projektu upul na środowisko, obszary Natura 2000 i pozostałe formy ochrony przyrody

Do zadań gospodarczych, które mogą oddziaływać na elementy środowiska i przedmioty ochrony na obszarze lasów komunalnych Gminy Jasienica zaliczono: odnowienia, trzebieże i rębnie.

W celu zwiększenia przejrzystości opracowania poszczególne zaprojektowane zabiegi gospodarcze zestawiono w odpowiednie grupy, które w podobny sposób mogą oddziaływać na środowisko lub na przedmioty ochrony. W prognozie wyróżniono następujące grupy zabiegów:

- **Odnowienia** - czyli stopniowe zastępowanie starzejącego się drzewostanu nowym, młodym pokoleniem drzew. Obejmują one oczyszczenie powierzchni pozrębowej, przygotowanie gleby pod sadzenie lub obsiew naturalny, sadzenie drzew pod osłoną drzewostanu lub na powierzchni otwartej oraz pielęgnację gleby (Mel. agrot., Odn., Piel). W tej grupie znalazły się również dolesienia luk i przerzedzeń (Dol.)
- **Pielęgnowanie drzewostanów** - w zależności od fazy rozwojowej drzewostanu - obejmuje następujące zabiegi: czyszczenia późne podrostów (CP podr.), czyszczenia późne (CP), trzebieże wczesne (TW) i trzebieże późne (TP). Zabiegi pielęgnowania drzewostanu mają na celu osiągnięcie jakościowo lepszej produkcji drewna, zwiększenie odporności drzewostanów na szkodliwe czynniki biotyczne i abiotyczne oraz regulowanie składu gatunkowego pod kątem dostosowania do siedlisk. W projekcie upul lasów Gminy Jasienica występują tylko trzebieże późne (TP).

- Rębnie - nierównomierne przerzedzanie dojrzałego drzewostanu (w formie poszerzanych stopniowo luk i gniazd) celem zainicjowania i odsłaniania młodego pokolenia (Rb IVd). Daje to możliwość wyhodowania drzewostanów wielogatunkowych, różnowiekowych o grupowej formie zmieszania drzew. Wykorzystuje się w niej wiele lat nasiennych, a proces odnowienia rozciąga się na przestrzeni 30 do 50 lat.

4.1 Przewidywane oddziaływanie projektu planu na środowisko

Zgodnie z wytycznymi zawartymi w aktach prawnych prognoza obejmuje wpływ zabiegów na różnorodność biologiczną, ludzi, rośliny, zwierzęta, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne.

W prognozie zastosowano skalę oddziaływania określającą wpływ: dodatni, ujemny lub obojętny oraz określenie terminu oddziaływania w skali trzystopniowej: 1 – krótkoterminowe, 2 – średnioterminowe i 3 – długoterminowe.

4.1.1 Oddziaływanie na różnorodność biologiczną

Biorąc pod uwagę definicję bioróżnorodności oddziaływanie powinno rozpatrywać się na trzech poziomach: genetycznym, gatunkowym i ekosystemowym. Wszelkie czynności gospodarcze w drzewostanach należy realizować tak, aby wytworzyły się korzystne warunki do rozwoju dla wszystkich warstw lasu.

Bioróżnorodność na poziomie genetycznym, w omawianych lasach nie ma większego znaczenia, gdyż tereny leśne Gminy Jasienica stanowią zbyt mały obszar, by zasadna była na nim gospodarka selekcyjna, dążąca przede wszystkim do wyodrębnienia najcenniejszych ekotypów gatunków drzew w danym regionie. W przypadku różnorodności genetycznej, dla lasów komunalnych projekt planu zaleca przede wszystkim maksymalne wykorzystanie odnowień naturalnych pochodzących od jak największej liczby osobników.

Na poziomie gatunkowym zaleca się wprowadzanie domieszek biocenotycznych. Należy również dążyć do stosowania zalecanych składów odnowieniowych upraw.

Na poziomie ekosystemu należy jak najszerzej wykorzystywać zmienność w ramach mikrosiedlisk, wprowadzając na te niewielkie powierzchnie właściwe im gatunki. Równie ważne jest zachowanie w stanie nienaruszonym śródleśnych zbiorowisk nieleśnych jak źródłiska, młaki, bagienka czy polanki.

Staranne prowadzenie gospodarki leśnej płynie korzystnie na różnorodność biologiczną. Efekty tych działań szczególnie widoczne będą w dłuższym okresie czasu.

4.1.2 Oddziaływanie na ludzi

Oddziaływanie zapisów projektu upul na ludzi należy rozpatrywać w dwóch aspektach. Pierwszym są korzyści ekonomiczne, związane z funkcją produkcyjną lasu, realizowaną przede wszystkim poprzez pozyskanie drewna. Drugim wymiarem są szeroko rozumiane korzyści o charakterze społecznym.

Korzystny wpływ postanowień planu na ludzi uwidacznia się poprzez zapewnienie pracy i dochodów, zarówno społecznościom lokalnym, zamieszkującym teren Gminy Jasienica, jak też w szerszym ujęciu, grupom zawodowym związanym z leśnictwem i branżą drzewną. Dodatkowe korzyści (dochody) związane są z możliwością pozyskania runa leśnego.

Dodatni wpływ zapisów planu w wymiarze społecznym jest związany, przede wszystkim z szerokim udostępnianiem lasów, jako miejsca rekreacji, wypoczynku oraz prowadzenia różnorodnych działań z zakresu promocji i edukacji ekologicznej. Pośredni wpływ na ludzi uwidacznia się również poprzez wpływ lasu na klimat lokalny, wzbogacenie krajobrazu, akumulację i regulację stosunków wodnych.

Wpływ zapisów projektu planu urządzenia lasu na ludzi, zarówno w krótkim, średnim, jak też w długim okresie czasu należy uznać za dodatni.

4.1.3 Oddziaływanie na rośliny i zwierzęta

W myśl założeń ochrony przyrody i zasad hodowlanych projektowane zabiegi z zakresu użytkowania należy wykonywać pod koniec okresu wegetacyjnego lub całkowicie poza okresem wegetacyjnym tj. zimą. Należy pozostawiać kępy starodrzewu i przestoje, zachowywać stare drzewa dziuplaste, a także pozostawiać coraz więcej martwego drewna, w postaci leżących kłód i grubszych gałęzi, aż do ich naturalnego rozkładu. Przy odnowieniach przestrzegać zasad regionalizacji nasiennej, preferować odnowienie naturalne. Poprawne wykonanie zabiegów wynikających z projektu upul wpłynie dodatnio na stan siedlisk, a tym samym na warunki rozwojowe roślin i zwierząt.

4.1.4 Oddziaływanie na wodę

Utrzymanie odpowiednich stosunków wodnych jest jedną z funkcji jaką pełni las. Zachowanie trwałości lasu wpływa na ograniczenie niekorzystnych wahań poziomu wód gruntowych oraz na ograniczenie i spowolnienie spływu powierzchniowego. Upul nie przewiduje zabiegów z zakresu melioracji wodnych, a istniejące bagienka, młaki czy też

wysięki wody mają pozostać w niezmienionej formie. Wszystkie projektowane zabiegi mają zapewnić ciągłość lasu, będą więc wpływać korzystnie na stosunki wodne.

4.1.5 Oddziaływanie na powietrze

Las działa jak naturalny filtr powietrza, pochłaniający pyły i gazy, m.in. obniża stężenie dwutlenku węgla, oraz dostarcza tlenu. Sprzyja temu bogactwo flory i trwałe utrzymywanie pokrywy roślinnej. W ujęciu krótkoterminowym przerzedzenie drzewostanu np. w wyniku cięć rębnych może potencjalnie nieznacznie i krótkotrwale obniżyć sprawność filtra biologicznego. Dzięki temu, że użytkowanie rębne zakłada równomierne usuwanie drzew z poszczególnych wydzieleni i tylko przy jednym nawrocie w ciągu dziesięciolecia, nie powoduje to jednorazowo silnego przerzedzenia drzewostanu. Należy mieć na uwadze, że brak zabiegów odślanających doprowadzić może do zamarcia młodego pokolenia, co w połączeniu ze stopniowym zamieraniem starodrzewu podatnego na patogeny grzybowe i szkodniki owadzie, ostatecznie może w niedalekiej przyszłości przyczynić się do całkowitego rozpadu drzewostanu. W ujęciu średnio i długoterminowym zachowanie zasobów leśnych przyczynia się do poprawy parametrów powietrza.

4.1.6 Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

Podstawowym założeniem projektowanego planu jest utrzymanie roślinności leśnej. Zachowanie naturalnej pokrywy glebowej sprzyja zabezpieczeniu gleby przed erozją, szczególnie na stromych stokach i skarpach oraz zboczach jarów i wąwozów. Rozpatrując wpływ projektowanego planu w ujęciu krótkoterminowym daje zauważyć się negatywny wpływ na powierzchnię ziemi, w szczególności na pokrywę gleby. Związane jest to z pracami wykonywanymi przy pozyskiwaniu drewna oraz przygotowaniem powierzchni do odnowienia. Niemniej jednak w szerszej perspektywie, mając na uwadze zapisy projektu planu, dotyczące zachowania roślinności leśnej oraz sposobu prowadzenia działań gospodarczych należy uznać wpływ planu na powierzchnię ziemi za dodatni.

4.1.7 Oddziaływanie na krajobraz

Zabiegi zapisane w planach urządzenia lasu wpływają na kształtowanie krajobrazu, w szczególności dotyczy to działalności rębnej i odnawiania. Użytkowanie rębne może powodować krótkoterminowe oddziaływanie ujemne wynikające z przeobrażenia krajobrazu leśnego. W lasach komunalnych zabiegi rębne wykonywane są w zróżnicowanym wiekowo drzewostanie, z zastosowaniem rębni stopniowej udoskonalonej, jako najbardziej

odpowiedniej do zachowania trwałości i niezmienności postaci lasu w krajobrazie. Należy więc uznać, że realizacja zapisów z projektu upul w krótkim i średnim okresie będzie oddziaływać na krajobraz w stopniu nieznacznym, zwłaszcza, że zakładany jest długi okres odnowienia. W dłuższej perspektywie czasu wpływ ten będzie wyraźniejszy, bo działania gospodarcze prowadzone na stosunkowo niewielkich obszarach kształtują mozaikowy charakter lasu. Drzewostany zróżnicowane powierzchniowo, gatunkowo i wiekowo wzbogacają i urozmaicają krajobraz.

4.1.8 Oddziaływanie na klimat

Las ma dodatni wpływ na warunki klimatyczne. Pozytywny wpływ długoterminowy jest widoczny jako łączne oddziaływanie lasów całej strefy klimatycznej, na przykład w skali globalnej znaczenie może mieć pochłanianie i akumulacja dwutlenku węgla. Wpływ krótko i średnioterminowy uwidacznia się w zwyczajach wilgotności względnej powietrza oraz stabilizacji klimatu lokalnego, łagodząc go w okresach występowania skrajnie wysokich lub niskich temperatur oraz susz. Projekt upul zakłada zachowanie trwałości lasu, w związku z czym jego wpływ na klimat jest dodatni.

4.1.9 Oddziaływanie na zasoby naturalne

Oddziaływanie projektu upul na zasoby naturalne sprowadza się do wpływu jego zapisów na stan i wielkość zasobów w lasach Gminy Jasienica. W przypadku użytkowania rębego poziom pozyskania został dostosowany do potrzeb hodowlanych drzewostanów. Wysokość użytkowania przedrębego określono indywidualnie dla każdego wydzielenia, kierując się w głównej mierze potrzebami hodowlanymi każdego drzewostanu z uwzględnieniem jego stanu zdrowotnego. Projektowany plan wyznacza ramy do prowadzenia gospodarki opartej na zasadach zachowania zasobów drzewnych oraz trwałości lasu. Zapisane są w nim zabiegi w rozmiarze zapewniającym powiększanie zasobów drzewnych.

4.1.10 Oddziaływanie na zabytki i dobra kultury materialnej

Na obszarze lasów komunalnych Gminy Jasienica nie odnotowano żadnych obiektów zabytkowych, miejsc cennych historycznie i stanowisk archeologicznych. Z tego względu ten element nie był oceniany.

4.1.11 Łączne oddziaływanie projektu upul na środowisko

Należy zwrócić uwagę, że oddziaływanie łączne planowanych czynności i zadań gospodarczych nie zawsze jest ich prostą sumą czy też średnią arytmetyczną. Niekiedy brak oddziaływania, oceniany na „0”, może skutkować pozytywnym wpływem w przyszłości.

Wpływ planowanych zabiegów gospodarczych upul Gminy Jasienica na wybrane elementy środowiska przedstawia Tabela 2.

Tabela 2. Zestawienie zbiorcze oddziaływania projektu upul na środowisko

Lp.	Elementy środowiska	Okres oddziaływania	Rodzaje planowanych czynności oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie na elementy środowiska			Oddziaływanie łączne planowanych czynności i zadań gospodarczych
			Odnowienia, Pielęgnacja gleby	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie Uprzątnięcie przestojów	
1	2	3	4	5	6	7
1	Różnorodność biologiczna	1	+	0	0	0
		2	+	0	+	+
		3	+	0	+	+
2	Ludzie	1	+	+	+	+
		2	+	+	+	+
		3	+	+	+	+
3	Zwierzęta, rośliny	1	+	+	+	+
		2	+	+	+	+
		3	+	+	+	+
5	Woda	1	+	+	+	+
		2	+	+	+	+
		3	+	+	+	+
6	Powietrze	1	0	0	-	-
		2	+	+	+	+
		3	+	+	+	+
7	Powierzchnia ziemi	1	-	-	-	-
		2	+	+	+	+
		3	+	+	+	+
8	Krajobraz	1	0	0	0	0
		2	0	0	0	0
		3	+	+	+	+
9	Klimat	1	+	+	+	+
		2	+	+	+	+
		3	+	+	+	+
	Łączna ocena oddziaływania upul na środowisko	1	+	0	0	
		2	+	+	+	
		3	+	+	+	

Symbole użyte w tabeli: 1 – oddziaływanie krótkoterminowe (1-5 lat)
 2 – oddziaływanie średnioterminowe (10 lat, tj. okres obowiązywania planu)
 3 – oddziaływanie średnioterminowe (ok. 100 lat, tj. jedno pokolenie drzewostanu)
 + (plus) – wpływ dodatni, pozytywny
 0 (zero) – brak wpływu
 - (minus) – wpływ ujemny, negatywny

Rozpatrując wpływ projektowanego planu w ujęciu krótkoterminowym daje się zauważyć negatywny wpływ na powierzchnię ziemi, w szczególności na pokrywę gleby. Związane jest to z pracami wykonywanymi przy pozyskiwaniu drewna oraz przygotowaniem

powierzchni do odnowienia. Przy prowadzeniu prac leśnych zachodzi konieczność wytyczenia szlaków zrywkowych udostępniających drzewostany. Projekt upul nie odnosi się do ich planowania i sposobu wykonania. Właściwe wyznaczenie szlaków zrywkowych wymusza przemyślane poruszanie się po lesie, ogranicza niszczenie gleby i kaleczenie drzew. Pozwala również na omijanie stanowisk gatunków chronionych lub rzadkich. Po zakończeniu prac zrywkowych należy szlaki zabezpieczyć przed erozją gruntów, niedopuszczając do ich przekształcenia w rynny odprowadzające wodę. Szkody wynikające z prac ścinkowych i zrywkowych można zminimalizować przez prowadzenie prac pod koniec okresu wegetacyjnego lub poza okresem wegetacyjnym, przy pokrywie śnieżnej. Rozmiar powierzchniowy melioracji agrotechnicznych pokrywa się z powierzchnią odnowień i dolesień, z uwagi na właściwe przygotowanie terenu pod obsiew naturalny lub sadzenie drzew. Wiąże się to usunięciem części podszytów i runa leśnego, co skutkuje negatywnym wpływem na elementy środowiska, lecz tylko w terminie krótkotrwałym. Pielęgnacja gleby dotyczy tych samych powierzchni, co melioracje agrotechniczne i odnowienia. Będzie jednak mniej inwazyjna, gdyż będzie stosowana tylko w miarę potrzeby do usuwania zachwaszczeń (trawy, malina, jeżyna), konkurujących z młodym pokoleniem drzew.

Zabiegi o charakterze pielęgnacyjnym (selekcyjnym) mają na celu zwiększenie odporności drzewostanów na szkodliwe czynniki biotyczne i abiotyczne, korygowanie składu gatunkowego oraz utrzymanie odpowiedniego stanu sanitarnego. Wysokość użytkowania przedrębного określono indywidualnie dla każdego wydzielenia, kierując się w głównej mierze potrzebami hodowlanymi każdego drzewostanu z uwzględnieniem jego stanu zdrowotnego.

Według zapisów upul użytkowanie rębne zostało dostosowane do potrzeb hodowlanych drzewostanów i zakłada usuwanie drzew z poszczególnych wydzieleni tylko przy jednym nawrocie w ciągu dziesięciolecia. Należy pozostawiać biogrupy i kępy z wszystkimi piętrami leśnymi oraz zachowywać wszystkie drzewa dziuplaste.

Obszarem potencjalnej kolizji między gospodarką leśną, a ochroną przyrody może być konieczność pozostawiania martwego drewna. Brak jest obiektywnych kryteriów w tym zakresie. Ilość martwego drewna nie powinna się zmniejszać, dlatego konieczne jest pozostawianie martwego drewna zarówno stojącego, jak i leżaniny w postaci leżących kłód i grubszych gałęzi, aż do ich naturalnego rozkładu.

Zadania gospodarcze zawarte w projekcie upul określają rodzaj działalności, który zmierza do kształtowania i wykorzystania lasów w taki sposób, aby zapewnić zachowanie ich bogactwa i różnorodności biologicznej, żywotności, potencjału regeneracyjnego oraz

wysokiej produktywności. Gospodarowanie oparte na przedmiotowym upul powinno prowadzić do utrzymania trwałości lasu, a zaplanowane zabiegi nie wpłyną negatywnie na stan zachowania środowiska i walorów przyrodniczych w lasach komunalnych Gminy Jasienica.

4.2 Przewidywane oddziaływanie upul na obszary Natura 2000

Wydzielenia 2a-d (4,47 ha) znajdują się w zasięgu obszaru Natura 2000 - Specjalny Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków PLB240001 Dolina Górnej Wisły.

OSO PLB240001 Dolina Górnej Wisły został wyznaczony w związku z wypełnieniem zobowiązań Polski wynikających z Dyrektywy Rady w sprawie dziko żyjących ptaków. Ostoja ta została ustanowiona na mocy Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r., w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 oraz na podstawie art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. OSO PLB240001 obejmuje dolinę górnej Wisły od Skoczowa na południu po miejscowość Łąka na północy oraz od Pruchnej na zachodzie po Czechowice-Dziedzice na wschodzie. Ostoja obejmuje Zbiornik Goczałkowicki, liczne kompleksy stawów, dolne odcinki prawobrzeżnych rzek i potoków mających swe źródła w Beskidach, wraz z ich dopływami oraz gęstą sieć rowów i kanałów. Mozaikę krajobrazu uzupełniają użytki rolne (blisko 60% powierzchni) i lasy mieszane o charakterze łąkowym. Obszar ostoji jest zagospodarowany i gęsto zaludniony.

OSO Dolina Górnej Wisły jest znaczącym w skali kraju miejscem lęgowym dla ponad 160 gatunków ptaków (ponad 70% krajowej awifauny lęgowej) związanych z ekosystemami wodnymi, wodno-błotnymi, dolin rzecznych oraz lasów i rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Odnotowano tutaj występowanie 29 gatunków ptaków lęgowych i co najmniej 18 gatunków ptaków migrujących wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej. W Dolinie Górnej Wisły najcenniejsze obszary o znaczeniu ponadnarodowym to stawy rybne i inne zbiorniki wodne, które są wykorzystywane przez ptaki jako miejsca żerowania i gniazdowania, a także jako miejsca odpoczynku na trasach przelotu. W obrębie stawów hodowlanych występuje wiele wysp, grobli, szuwarów, kęp krzewów i drzew. Zbiorowiska szuwarowe występują również przy Zbiorniku Goczałkowickim. Stawy rybne są także miejscem występowania zagrożonych roślin wodnych, takich jak kotewka orzech wodny i grzybieńczyk wodny.

Ostoja Dolina Górnej Wisły jest rozległym obszarem o powierzchni 24 740,19 ha, z czego na obszarze Gminy Jasienica ok. 4172 ha. Na gruntach LP, gdzie w latach 2006-2007 przeprowadzono powszechną inwentaryzację siedlisk przyrodniczych Natura 2000 oraz gatunków dzikiej flory i fauny udokumentowano 4 leśne siedliska przyrodnicze z Załącznika I

Dyrektywy Siedliskowej oraz rzadkie gatunki flory (turzyca zgrzeblowata i zwisła). Stwierdzono również występowanie dwóch płazów (kumak nizinny i traszka grzebieniasta) i ssaka (wydra) z Załącznika II wspomnianej Dyrektywy.

4.2.1 Oddziaływanie na siedliska przyrodnicze wymagające ochrony

Na podstawie analizy istniejących zbiorowisk leśnych, siedliskowych typów lasu oraz występujących typów i podtypów gleb stwierdzono występowanie siedlisk przyrodniczych wymienionych w załączniku I Dyrektywy Siedliskowej: 9130-3 żyzna buczyna górska (*Dentario glandulosae-Fagetum*) w wydzielaniu 2b i grąd subkontynentalny (*Tilio-Carpinetum*) w wydzielaniu 2a.

Żyzna buczyna górska na terenach wyżynnych występuje wyspowo. Spotykana jest zarówno na siedliskach żyznych, średnio zasobnych jak i uboższych, nie wykazując przywiązania do określonej ekspozycji. Siedlisko wykazuje duże zróżnicowanie regionalne i mikrosiedliskowe.

Grądy są najbardziej wielopostaciowym zbiorowiskiem leśnym w Polsce. Wykazują naturalne zróżnicowanie na odmiany regionalne i formy wysokościowe. W poszczególnych zespołach regionalnych wydzielanych jest wiele podzespołów, a w ich obrębie szereg wariantów obejmujących szeroką skalę zmienności pod względem wilgotności i żyzności.

Wydzielenie 2a (1,24 ha) tworzy grab w wieku od 50 do 100 lat i dąb VI i VII klasy wieku. Miejscami występują domieszki Brz, Bk, Św w wieku od 65 do 130 lat. Sporadycznie spotkać można dęby (3 szt.) 170-200 lat. Podrost nie występuje, a warstwa podszytu zajmuje niecałe 10% pow. Drzewostan jednopiętrowy II bonitacji siedliskowej, o pełnym zwarcu, w dobrej kondycji zdrowotnej. Zajmuje on zagłębienie otwarte w części wschodniej, opadające w kierunku północno-wschodnim. Obniżenie ma charakter płytkiej i rozszerzonej dolinki, z dnem pofałdowanym niewielkimi garbami. Zewnętrzne skarpy oraz „zbocza” garbów są pochyłe, miejscami spadziste i strome. Podłoże jest suche, bez cieków wodnych, tylko w części Pn-W na niewielkiej powierzchni umiarkowanie wilgotne. W wydzielaniu wyznaczono trzebież późną TP na poziomie 8%, chociaż drzewostan przekroczył wiek rębności wyznaczony dla graba o 15 lat. Zaplanowany zabieg o niskiej intensywności, nieznacznie przekraczający poziom cięć sanitarnych, został zaprojektowany ze względu na mało spoiste podłoże i prawdopodobieństwo spelzwywania zboczy (skarp) w wyniku erozyjnej działalności wód okresowych. Brano również pod uwagę fakt zachowania starodrzewu jako miejsca potencjalnych miejsc lęgowych dla ptaków.

Wzmiankowane wcześniej wydzielanie **2b** (2,02 ha) tworzą buki, dęby, świerki, lipy oraz brzozy, zróżnicowane wiekowo (60-140 lat), z domieszką Ol, Md, So w wieku 70-110 lat oraz Bk w wieku 140-170 lat. Podrost występuje sporadycznie, a warstwa podszytu zajmuje 10% pow. Drzewostan jednopiętrowy o zwarcu pełnym, II bonitacji siedliskowej, prawidłowym wzroście i rozwoju, bez zewnętrznych oznak chorobowych porasta stok nachylony ku Pn-Z. Zaplanowany został zabieg w postaci rębni IVd, z usunięciem 20% masy, z założeniem długiego okresu odnowienia tj. powyżej 30 lat. Dojrzały wiek drzewostanu, zapoczątkowane procesy rozpadu (miejscami pojawia się posusz świerka oraz wiatrolomy buka i świerka), zupełny brak młodego pokolenia, silnie zacienienie dna lasu powodują, że tylko cięcia rębne w umiarkowanym rozmiarze pozwolą na stopniowe przerzedzanie drzewostanu i zagwarantują zainicjowanie procesów odnowieniowych oraz kształtowanie właściwej struktury przestrzennej. Projekt planu zakłada również na tej powierzchni odnowienia na poziomie 0,81 ha, z założeniem, że będą pochodzenia naturalnego. W przypadku braku odnowień naturalnych wprowadzone zostaną uprawy pod osłoną drzewostanu, a planowane melioracje agrotechniczne ograniczać się będą tylko do usunięcia runa w miejscach podsadzeń. Za potencjalne zagrożenie dla tego drzewostanu można by uznać zwiększoną intensywność pozyskania drewna i skrócenie okresu odnowienia. Przy wykonywaniu tego zadania ważne jest również staranne wyznaczenie szlaków zrywkowych.

W zasięgu obszaru OSO Dolina Górnej Wisły znajdują się jeszcze wydzielania: **2c** (0,34 ha) – drzewostan z udziałem topoli, brzozy, graba, lipy, buka i dęba w wieku od 35 do 75 lat, powstały w wyniku obsadzenia topolą powierzchni powiatrolomowej z pozostawionymi przedrostami Gb, Bk, Db i uzupełniony samorzutnymi odnowieniami brzozy, graba oraz lipy, **2d** (0,87 ha) – drzewostan buduje świerk, modrzew, brzoza, grab i dąb w wieku od 70 do 120 lat. Drzewostany w 2c i 2d przekroczyły wiek rębności, ale zaplanowano tu trzebieże późne o intensywności odpowiednio 11% i 9%, czyli w rozmiarze zapewniającym powiększanie się zapasu. W sąsiednim wydzielaniu 2b zaprojektowano rębnię IVd, stąd też zaplanowanie trzebieży w wydzielaniach 2c i 2d pozwala uniknąć kumulacji cięć. Nie bez znaczenia była również chęć zachowania zawansowanych wiekowo drzewostanów jako potencjalnych miejsc lęgowych dla ptaków.

4.2.2 Oddziaływanie na integralność obszarów Natura 2000

Przez integralność obszaru Natura 2000 rozumie się spójność czynników strukturalnych i funkcjonalnych warunkujących zrównoważone trwanie populacji gatunków i siedlisk przyrodniczych, dla ochrony których został zaprojektowany i wyznaczony obszar

Natura 2000. Obszar Natura 2000 pozostanie integralny, kiedy będzie realizował właściwy sobie potencjał, zgodny z celami ochrony obszaru, zachowa zdolność regeneracji i odnawiania w dynamicznych warunkach, przy minimalnym wsparciu z zewnątrz

W projekcie upul nie ma zaplanowanych zabiegów mogących naruszyć integralność obszarów Natura 2000. Realizacja zaprojektowanych czynności gospodarczych nie wpłynie negatywnie na ekosystem jako całość, ani też na siedliska, rośliny i zwierzęta występujące na obszarach Natura 2000. Kluczowe struktury, procesy i funkcje oraz relacje pozostają zachowane i niezakłócone w stosunku do stanu, jaki istniał w chwili wyznaczenia obszaru Natura 2000 na omawianym terenie.

4.2.3 Gospodarcze typy drzewostanów, a leśne siedliska przyrodnicze

Na potrzeby projektu upul lasów komunalnych Gminy Jasienica przyjęto gospodarcze typy drzewostanów (GTD) i ramowe składy gatunkowe upraw oraz odnowień według założeń stosowanych w Nadleśnictwie Bielsko, które oparte zostały na wytycznych zawartych w Zasadach Hodowli Lasu. Skład gatunkowy odnowień i dolesień jest dostosowany do siedliskowego typu lasu, z założeniem o przestrzeganiu zasad regionalizacji nasiennej. Przy ustalaniu zasad zagospodarowania przyjęto, że składy gatunkowe należy traktować ramowo, a przy odnowieniach jak najszerszej wykorzystywać zmienność w ramach mikrosiedlisk, oraz preferować odnowienia naturalne dobrej jakości, nawet częściowo niezgodne z przyjętymi składami gatunkowymi.

Dla potrzeb niniejszego opracowania ocenę porównawczą GTD i składów gatunkowych odnowień z naturalnymi składami warstwy drzew siedlisk przyrodniczych ograniczono do Lwyż tj. do siedliskowego typu lasu, który jako jedyny występuje w lasach komunalnych Gminy Jasienica.

We wszystkich opracowaniach, opisujących leśne siedliska przyrodnicze, dla żyznej buczyny górskiej gatunkiem głównym jest Bk, a gatunkami domieszkowymi Jd, Jw, Św, gdzie Jd jest domieszką stale występująca. Poza tym sporadycznie może występować Js lub gatunki „grądowe”. Nie są podawane udziały procentowe, ponieważ naturalna zmienność w ramach jednego typu ekosystemu jest bardzo szeroka. W projekcie planu dla siedliskowego typu lasu Lwyż przyjęty został GTD Db-Bk, a procentowy udział gatunków w uprawach przedstawia się następująco: Bk 40%, Db 20%, Jd 10%, Lp 10%, Md 10% oraz inne gatunki 10%. Z powyższego zestawienia wynika, że zaplanowane składy odnowień i GTD są częściowo zgodne z naturalnymi typami lasu na siedliskach przyrodniczych.

Dla siedlisk grądowych wg metodyki inwentaryzacji leśnych siedlisk przyrodniczych stosowanej w LP zaproponowano dla naturalnych typów lasów drzewostany dębowo-grabowe lub dębowo-lipowo-grabowe z domieszką Jw, Bk, Św i Jd. Zaprojektowany GTD i skład procentowy upraw pozostaje taki sam jak w przypadku żyznych buczyn, co pozwala stwierdzić, że zachodzi tu również częściowa zgodność zaprojektowanych odnowień i GTD z naturalnymi typami lasów.

Wydaje się jednak, że zachowanie siedliska przyrodniczego we właściwym stanie ochrony nie musi polegać na jego dokładnej zgodności ze wzorcem w każdym miejscu, a raczej na trwałym zachowaniu odpowiedniego ekosystemu wraz z naturalnymi mechanizmami jego funkcjonowania. Uwzględnione zostały wszystkie lasotwórcze gatunki drzew, występujące naturalnie w zasięgu terytorialnym lasów objętych upul. Zaprojektowane zabiegi pielęgnacyjne (TP) w większości wydzielen nie przyczynią się do uproszczenia lub zniekształcenia naturalnego zróżnicowania czy to żyznej buczyny górskiej, czy też grodu.

4.3 Oddziaływanie na pozostałe formy i przedmioty ochrony przyrody

4.3.1 Formy ochrony przyrody na gruntach leśnych Gminy Jasienica

Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego utworzony w 1998 roku Rozporządzeniem Nr 10/98 Wojewody Bielskiego z dnia 18.06.1998 r. (Dz. Urz. Woj. Bielskiego z 1998 r. Nr 9 poz. 111), w celu zachowania, popularyzacji i upowszechniania szczególnych wartości przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych Beskidu Śląskiego w warunkach racjonalnego gospodarowania. Wartości przyrodnicze Parku to przede wszystkim lasy wraz z całym bogactwem flory i fauny. Powierzchnia Parku wynosi 38 620 ha, a jego otuliny ok. 22 285 ha. Celem utworzenia otuliny jest zachowanie harmonijnego krajobrazu oraz zabezpieczenie Parku przed szkodliwym oddziaływaniem czynników zewnętrznych. W granicach administracyjnych Gminy Jasienica, na południe od drogi ekspresowej Bielsko-Biała – Cieszyn, obszar o powierzchni 980 ha wchodzi w skład otuliny Parku. Znalazły się tutaj wydzielania z obrębu Jasienica: 4a - drzewostan o charakterze parkowym z udziałem olchy czarnej w wieku od 35 do 80 lat, silnie przerzedzony z placem zabaw i miejscem piknikowym, przeznaczony do wyłączenia z produkcji leśnej, 4b – drzewostan olchowo-jesionowy w wieku 30-80 lat z domieszkami Czr, Czm i Jw, w wieku przeszłorębnym, ale zaplanowano tu tylko trzebież na poziomie 9% i dolesienia na 30% powierzchni, z obrębu Biery: 5a – halizna z 10% pokryciem, z przestojami IV i V klasy wieku oraz przedrostami

II klasy wieku, która jest właściwie strefą ekotonową dla przylegających LP, przewidziana do naturalnej sukcesji.

Zaplanowane w upul zabiegi i czynności dla lasów komunalnych Gminy Jasienica nie będą naruszać harmonii w krajobrazie otuliny Parku, ponieważ zostaną zachowane wszystkie elementy ekosystemu leśnego opisywanych wydziałów.

Chronione gatunki roślin i zwierząt. W czasie prac urzędzeniowych nie prowadzono szczegółowej inwentaryzacji gatunków chronionych, tym niemniej zanotowano występowanie objętych ochroną roślin takich jak: bluszcz pospolity, kalina koralowa, kopytnik pospolity, kruszyna pospolita, marzanka wonna, pierwiosnek wyniosły. Z powyższego zestawienia wynika, że są to rośliny w przeważającej części dość rozpowszechnione. Najczęściej występowały pojedynczo. W lasach Gminy Jasienica nie odnotowano występowania roślin rzadkich czy zagrożonych.

W obrębie wydziałów leśnych, w których występują chronione gatunki roślin zaplanowano zabiegi ze wszystkich grup. Realizacja zapisów upul w minimalny sposób może wpływać na ewentualny ubytek w liczebności i spadek kondycji populacji tych gatunków. Ten nieznaczny wpływ można jeszcze zminimalizować przez wykonywanie prac leśnych poza sezonem wegetacyjnym, omijanie stanowisk przy wyznaczaniu szlaków zrywkowych, pozostawianie biogrup i kęp z wszystkimi piętrami.

Na obszarach objętych upul, jak i terenach bezpośrednio do nich przylegających zaobserwowano również chronione gatunki zwierząt takie jak: ssaki—kret europejski, wiewiórka, ptaki—kukułka, myszołów zwyczajny, rudzik, sikora bogatka, sikora modra, sówka i zięba, a także gady—jaszczurka zwinka, padalec zwyczajny oraz owady—trzmiele, biegacze.

Stan populacji chronionych gatunków zwierząt na obszarze lasów komunalnych Gminy Jasienica praktycznie nie jest znany. Spośród gatunków wymienionych w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej i notowanych na obszarze Gminy Jasienica występowanie kumaka nizinnego i traszki grzebieniastej w lasach komunalnych praktycznie jest niemożliwe, z racji ich powiązania ze środowiskiem wodnym. Natomiast obecność wydry, penetrującej dolinę Wapienicy, jest potencjalnie możliwa w wydziale 1f (0,14 ha), przylegającym do zadrzewień okalających rzekę, jednakże jego „mikroskopijna” powierzchnia, jak i zaplanowany zabieg w postaci 5% trzebieży i pozostawienie drzewostanu do naturalnej sukcesji nie zakłóci w żaden sposób jej warunków bytowania. Spośród gatunków wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej występujących na obszarze OSO Dolina Górnej Wisły na terenie lasów komunalnych Gminy Jasienica potencjalnie jest możliwe

występowanie tylko ptaków lęgowych krajobrazu leśnego (bocian czarny, bielik, dzięcioły czarny, średni i zielonosiwy, muchołówka białoszyja, trzmiełojad), gdzie warunkiem ich występowania jest obecność tego krajobrazu w całości lub jakiś jego elementów. Spośród chronionych gatunków ptaków, wymienianych wyżej nie ma gatunków dla zachowania, których wymagane są strefy ochronne.

Biorąc pod uwagę niewielką powierzchnię i rozdrobnienie lasów objętych upul, bliskość terenów mieszkalnych oraz bezpośrednie sąsiedztwo większych kompleksów LP i prywatnych właścicieli można przyjąć, że to właśnie tereny sąsiadujące są znacznie bardziej atrakcyjne pod względem miejsc żerowania, bytowania i rozrodu dla gatunków chronionych, a zwłaszcza ptaków. Zaplanowane zadania gospodarcze wraz z działaniami minimalizującymi tworzą bazę dla utrwalenia mozaiki krajobrazu leśnego ze wszystkimi fazami rozwojowymi drzewostanu. Realizacja upul nie zaburzy czynników warunkujących trwanie populacji zwierząt i roślin.

4.3.2 Korytarze ekologiczne i cenne przyrodniczo obszary leśne

Na obszarze Gminy Jasienica zidentyfikowano następujące struktury ekologiczne: biocentrum Beskid Morawsko-Śląsko-Żywiecki (nr obszaru BP2) – część południowo-zachodnia gminy oraz korytarz ekologiczny Wisła – Morawa (nr obszaru KP2) – część północna i środkowa. Biocentrum Beskid Morawsko-Śląsko-Żywiecki (na obszarze gminy tylko biocentrum Beskidu Śląskiego) jest strukturą ponadregionalną reprezentującą Bioregion Karpat Zachodnich i są to przede wszystkim ekosystemy lasów górskich z ostojami endemicznych taksonów roślin i zwierząt oraz zespołów roślinnych. Wydzielenie 5a wchodzi w skład tego obszaru. Wydzielenia 1a-f, 2a-d, 3a są częścią składową korytarza ekologicznego Wisła – Morawa, o znaczeniu ponadregionalnym, który jest jedną z głównych osi ekologicznych województwa śląskiego. Konieczność ustanawiania i utrzymywania korytarzy ekologicznych wynika z faktu, że dawniej bardzo rozległe siedliska zwierząt i roślin zostały rozdrobnione i są coraz skuteczniej izolowane.

Charakter i intensywność zaplanowanych zabiegów w połączeniu z działaniami minimalizującymi nie wpłyną na funkcjonalność istniejącego biocentrum i korytarza ekologicznego, a obieg materii i przepływ energii pozostanie niezakłócony.

Żadne wydzielenie z przedmiotowego upul nie znalazło się w zasięgu terytorialnym cennych przyrodniczo obszarów leśnych, czy też projektowanych lub proponowanych form ochrony przyrody. Dotyczy to również ich bezpośredniego sąsiedztwa. Najbliżej położonym

obiektem, ze wzmiankowanych wyżej, jest Jarocz odległy o 400-500 m od pododdziału 2a oraz Las Studziennik odległy o 300-350 m od pododdziału 2a i 350-650 m od kompleksu wydzielen 2b-d.

4.4 Informacja o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Odległość, w linii prostej, gruntów objętych uproszczonym planem od granicy państwowej z Czechami wynosi 29-32 km, a w przypadku Słowacji 31-34 km. Biorąc pod uwagę zasięg, rozmiar i charakter prac zaprojektowanych w upul nie przewiduje się oddziaływania o charakterze transgranicznym.

5. Metody analizy skutków realizacji postanowień upul oraz częstotliwość ich przeprowadzania

Na gruntach leśnych niestanowiących własności Skarbu Państwa nie stosuje się monitorowania zadań z zakresu gospodarki leśnej. Określenie skutków realizacji postanowień projektu upul, dokonywane będzie na bieżąco przez Nadleśnictwo Bielsko sprawujące nadzór nad omawianymi lasami, w imieniu Starosty Bielskiego.

Analiza zmian oraz poprawność wykonania zabiegów zostanie sprawdzona podczas kolejnej rewizji upul. Nowa prognoza oddziaływania upul na środowisko powinna zawierać ocenę zmian stanu środowiska, które zaszły w okresie obowiązywania poprzedniego planu.

6. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zastosowanych w upul

Działalność kształtująca i wykorzystująca lasy ma przebiegać w taki sposób i w takim tempie, by zachować ich bogactwo, różnorodność biologiczną, żywotność, potencjał regeneracyjny, wysoką produktywność, przy jednoczesnym wypełnianiu wszystkich funkcji ochronnych, gospodarczych i społecznych na wszystkich poziomach. Procedura opracowywania projektu upul jest procesem, podczas którego z wielu możliwych wariantów wybiera się rozwiązania optymalne, zapewniające wypełnienie złożonych celów planu z jednoczesną minimalizacją ich negatywnych skutków. Wariantowanie w sporządzaniu planu zaczyna się już na etapie definiowania wytycznych do wykonywania prac urządzeniowych, gdzie dla ustalonych typów lasu wybiera się odpowiednie sposoby zagospodarowania, składy gatunkowe upraw, czy gospodarze typy drzewostanu. Wszelkie zaplanowane działania

gospodarcze były rozpatrywane w wielu aspektach, a zadania zawarte w projekcie upul sprecyzowane zostały tak, aby oparta o nie wielofunkcyjna i trwale zrównoważona gospodarka leśna przynosiła pozytywne efekty. W związku z tym dla projektu poddanego analizie i ocenie w niniejszej prognozie nie przewiduje się rozwiązań alternatywnych.

Założenia i zadania gospodarcze zawarte w upul pozwolą zachować drzewostany jako odnawialne zasoby naturalne w długim przedziale czasu. Zaplanowane zabiegi dają możliwość przewidzenia konsekwencji tych działań, gwarantują różnorodność biologiczną, żywotność, produktywność i zdolność do odnawiania się lasów. Upul dla lasów komunalnych Gminy Jasienica nie zawiera przedsięwzięć, których realizacja mogłaby znacząco oddziaływać na środowisko, w tym obszary Natura 2000, bowiem zapisy w nim zawarte nie są zamierzeniami inwestycyjnymi i nie ingerują w sposób wykorzystania terenu lub jego przekształcenia.

7. Załączniki

- Uproszczony plan urządzenia lasu Gmina Jasienica – projekt
- Opinia Nadleśnictwa Bielsko

